

soudu autoři vysloveně drží prst na tepu doby. Upozorňují totiž na skutečnost, že Ústavní soud v současnosti zřejmě mění svůj dlouhodobě apatický přístup k přezkumu ústavních stížností kárně odsouzených soudců a stává se aktivnějším hráčem. Vypovídají o tom alespoň tři věci z nedávné doby, které byly soudem v rozporu s předcházející praxí meritorně projednány. (Jednalo se o citlivé oblasti soudcovské literární činnosti a soudcovského komentování politické soutěže.) Potvrdí-li se tedy autory naznačená tendence, můžeme se těšit, že oblast kárné odpovědnosti soudců najde v Ústavním soudu dalšího významného účastníka diskuse.

V právním státu představuje kárná odpovědnost snad nejvýznamnější způsob, jakým lze upozorňovat na soudcovské nešvary. Zároveň však jde o způsob, jehož odvrácenou stranu představuje vždy přítomná možnost zneužití kárného řízení ve snaze vyvinout na konkrétní soudkyni či soudce nepatřičný tlak. Analýza reálného fungování (přísnosti) institucionálního nastavení kárného řízení bezpochyby představuje cenný příspěvek k tématu. Čtenáři nadto jistě ocení přehlednost, s jakou je látka zpracována, a spolu s ní i kontext, do něž je zasazena. Zejména pro budoucí autory zabývající se kárným řízením se soudci pak bude text jistě představovat záda, jež je možné využít k dalšímu rozhledu.

Jelínková, J. – Tuháček, M. *Zákon o svobodném přístupu k informacím. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017

MICHAL JANTOŠ*

V listopadu 2017 byla nakladatelstvím Wolters Kluwer ČR, a. s., vydána publikace Jitky Jelínkové a Miloše Tuháčka zabývající se zákonem č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Jedná se o publikaci komentářového typu z edice praktických komentářů.

Právo na přístup k informacím je již od dob přijetí uvedeného zákona neustále aktuálním tématem nejen v oblasti veřejné správy, nýbrž při výkonu jakékoliv státní moci. K vyřizování a posuzování jednotlivých žádostí dochází denně, a to ve značném rozsahu. Z neustálé aplikace zákona o svobodném přístupu k informacím však vychází značné množství sporných otázek, na které neustále reaguje jak judikatura, tak praxe. A právě tyto skutečnosti činí z publikací věnujících se zákonu o svobodném přístupu k informacím velmi žádanou materii. Cílem recenzované

publikace je podle autorů podat stručný, ale zároveň ucelený výklad zákona o svobodném přístupu k informacím zaměřený na praktické aspekty vyřizování žádostí, včetně správné aplikace hmotněprávních a procesních důvodů pro jejich odmítnutí.

Výklad k úvodním ustanovením zákona o svobodném přístupu k informacím je teoretičtější a je zaměřen na ústavněprávní konotace práva na přístup k informacím a jeho význam v rámci demokratické společnosti. Dále se autoři zaměřili na definice pojmů upravených v zákoně o svobodném přístupu k informacím a jeho vztahu vůči jiným právním předpisům, které upravují poskytování informací.

Následuje část, ve které jsou zjednodušeně řečeno komentovány jednotlivé důvody pro odmítnutí žádosti. U každého z upravených důvodů je podán komplexní výklad zaměřený

* Krajský úřad Moravskoslezského kraje; externí doktorand na katedře správního práva a finančního práva Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. E-mail: Jantos.Michal@seznam.cz.

nejen na nezbytné teoretické základy, nýbrž také na jejich praktickou aplikaci včetně názorných příkladů a shrnutí pro praxi, což lze sledovat pro čtenáře velice přínosným. U jednotlivých důvodů pro odmítnutí žádosti jsou pochopitelně rozebrána také nejdůležitější soudní rozhodnutí. Největší pozornost věnovali autoři důvodům pro odmítnutí žádosti týkajících se ochrany osobních údajů, soukromí a projevů osobní povahy a poskytování informací týkajících se příjemců veřejných prostředků. Zaměření autorů je zcela pochopitelné, neboť ochrana osobních údajů, osobnosti a projevů osobní povahy je patrně nejčastějším důvodem pro odmítnutí žádosti a zároveň důvodem, jehož aplikace v praxi činí největší potíže. Přínosem ohledně zmíněného důvodu pro odmítnutí žádosti je srovnání právní úpravy *de lege lata* (tedy současného zákona o ochraně osobních údajů) s nařízením Evropského parlamentu a Rady č. 2016/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů).

Poslední pomyslnou část komentáře tvoří výklad k procesním ustanovením zákona o svobodném přístupu k informacím. Výklad je zaměřen na způsob podání žádosti o informace, její formální a obsahové náležitosti, postup povinného subjektu po obdržení žádosti, jednotlivé způsoby vyřízení žádosti, možnost povinného subjektu požádat o úhradu nákladů za poskytnutí informací, opravné prostředky včetně aplikace správního řádu na proces vyřizování žádosti o informace a v řízeních o opravných prostředcích. Největší pozornost je v této části publikace věnována stížnosti na postup povinného subjektu, která je s ohledem na své vymezení ojedinělým právním institutem v českém právním řádu.

Komentář je psaný zejména metodou analýzy, která je doplněna o prvky metody komparativní (ve vztahu s právní úpravou zákona o právu na informace o životním prostředí). Výklad je podán v návaznosti na směrnice Evropské unie, které byly do zákona o svobodném přístupu k informacím transponovány.

Za přínos recenzované publikace lze považovat, že shrnuje teoretické a judikatorní názory na jednotlivé právní otázky a tyto závěry dokresluje na praktických příkladech, čímž významně přispívá k identifikaci správného postupu povinných subjektů a jejich nadřízených orgánů.

Naproti tomu postrádám u jistých problematických aspektů aplikace zákona o svobodném přístupu k informacím osobnější vklad autorů. U některých problematických otázek autoři uvádějí bez dalšího výsledný názor na věc, aniž by pro svůj právní názor uvedli jakékoliv relevantní argumenty, popř. se blíže zabývali jinými právními názory na věc (např. u nutnosti aplikace testu proporcionality při jakémkoliv odmítnutí žádosti o informace, připuštění stížnosti na postup povinného subjektu v případě odložení žádosti z důvodu jejího nedoplnění). Některým problematickým otázkám se pak autoři prakticky zcela vyhnuli (např. soudní ochrana žadatele o informace a podmínky uplatnění jednotlivých žalobních druhů nebo způsob určení nadřízeného orgánu státních příspěvkových organizací).

Závěrem lze shrnout, že se i přes drobné nastíněné výhrady jedná o více než pouhou praktickou publikaci prostou jakýchkoliv teoretických základů a že se autorům podařilo dosáhnout stanoveného cíle.

Recenzovanou publikaci lze jen doporučit nejen zaměstnancům všech povinných subjektů, kteří se zabývají vyřizováním žádostí o informace, ale i advokátům, soudcům a v neposlední řadě též studentům právnických fakult se zájmem o správní právo.